

felperes a szerződés alapján nem köteles árfolyamkülönbötet fizetni az alperesnek. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 229.735 forint, valamint a perrel felmerült költségei megfizetésére. Keresetét arra alapította, hogy nem kapott tájékoztatást az alperestől az árfolyam változásának kockázatáról. Okfejtése szerint a tájékoztatás hiányában tisztességtelen, és ebből az okból semmis a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát reá hárító feltétele. Hivatkozott arra, hogy a tisztességtelen feltétel a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás meghatározását érinti, ezért e nélkül a feltétel nélkül nem teljesíthető a kölcsönszerződés, ez pedig a teljes kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményezi. Állította, hogy egyedileg megtárgyalta az alperessel a kölcsönszerződésnek az árfolyamrés alkalmazására és az egyoldalú hiteldíj módosításra lehetőséget adó feltételeit, ezért a szerződés nem tartozik a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) és a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) hatálya alá.

[3] Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére irányult. Érdemben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy a kereset nem felel meg a DH2 törvény 37. § (1) bekezdésében előírt követelményeknek, mert a felperes nem a felülvizsgált elszámolás adatain alapuló elszámolást terjesztett elő. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés nem minősül lakossági vagy fogyasztási kölcsönnek, ezért nem volt köteles tájékoztatni a felperest az árfolyamváltozás kockázatáról. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a 17.000.000 forint vételárú személygépkocsi nem tekinthető a mindennapi élet szokásos használati tárgyának. Érvelése szerint azért sem terhelte az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatási kötelezettség, mert nem deviza alapú, hanem devizakölcsönt nyújtott a felperesnek. Az volt az álláspontja, hogy ennek ellenére a kölcsönszerződés egyedi részében, az ÁSZF-ben, a tájékoztató finanszírozási ajánlatokban és az „Indítson velünk!” elnevezésű tájékoztatóban megfelelően tájékoztatta a felperest az árfolyamváltozás kockázatáról. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződésből kitűnik, hogy az ügylet deviza alapú, tartalmazza, hogy a törlesztőrészek változása az árfolyam változásának függvénye, az ÁSZF 7/A. pontja pedig rögzíti a törlesztőrészlet-különbötet kiszámításának képletét. Ezenkívül a fizetési ütemezés felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a törlesztőrészek változhatnak a futamidő alatt. Kiemelte, hogy a felperes nem kifogásolta az árfolyamkülönbötet felszámítását, és elismerte a tájékoztatás megtörténtét. Hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés deviza alapúságát egyedileg megtárgyalta a felperessel, ezért nem vizsgálható az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító feltétel tisztességtelensége.

[4] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletet hozott, amellyel megállapította, hogy a peres felek között létrejött kölcsönszerződés érvénytelen. Közbenső ítéletének indokolása szerint a per megszüntetésére azért nem látott lehetőséget, mert a felperes elszámolásának helyessége a per érdemére tartozó kérdés. Megállapította, hogy a felperes mint adós és az alperes mint hitelező között a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. § (1) bekezdésében körülírt kölcsönszerződés jött létre. Úgy foglalt állást, hogy a felperes a Ptk. 685. § d) pontja alapján fogyasztónak, a kölcsönszerződés pedig a Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül. Kifejtette, hogy a kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 2. számú melléklet III.5. pontjában meghatározott fogyasztási, és III.13. pontjában meghatározott lakossági kölcsön, mert a felperes természetes személyként kötötte meg a szerződést, a személygépkocsi az áráról függetlenül a mindennapi élet szokásos tárgyai

körébe tartozik, arra utaló peradat pedig nem merült fel, hogy a felperes üzletszerű tevékenység folytatása céljából vásárolta volna meg a személygépkocsit. Nem találta bizonyítottnak, hogy a kölcsönszerződésnek az árfolyamrész alkalmazására és a hiteldíj egyoldalú megváltoztatására lehetőséget adó, valamint az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító feltételeit a felek egyedileg megtárgyalták volna. Álláspontja szerint a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt, az ügylet kockázataira vonatkozó tájékoztatási kötelezettség kiterjedt a deviza alapú kölcsönszerződésekre is. Rámutatott, hogy az alperest a Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján is tájékoztatási kötelezettség terhelte. Tényként állapította meg, hogy az alperes nem adott külön íven szövegezett tájékoztatást a felperesnek az árfolyamváltozás kockázatáról. Nem találta bizonyítottnak, hogy az alperes átadta az „Indítson velünk!” elnevezésű tájékoztatót a felperesnek. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség megfelelő teljesítéséhez nem elegendő a tájékoztató megismerhetővé tétele, hanem az szükséges, hogy azt átadják a fogyasztónak. Okfejtése szerint nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak, ha az adós csak a kölcsönszerződés egyes rendelkezéseiből, azok együttes értelmezéséből tudja kikövetkeztetni, hogy az árfolyam változása kockázatot jelent a számára, és az hogyan befolyásolja a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeit. Az volt az álláspontja, hogy a kölcsönszerződés egyedi részéből és az ÁSZF-ből nem tűnik ki az árfolyamváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatása, sem az, hogy az árfolyam változása nem elhanyagolható kockázatot jelent a felperes számára, amely korlátozás nélkül a felperest terheli. Erre figyelemmel az alperes által a felperesnek adott tájékoztatás nem felel meg a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban, valamint az Európai Unió Bírósága (EUB) C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteiben támasztott követelményeknek. Ebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen, ezért a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát a felperesre hárító feltétele. Mivel a tisztességtelen feltétel a főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezés, annak érvénytelensége az egész kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményezi.

- [5] A közbenső ítélet ellen, elsődlegesen annak megváltoztatása, a kereset elutasítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalása, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a jogszabályoknak. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az általa csatolt valamennyi bizonyítékot, elsősorban az A/26-30. szám alatt csatolt finanszírozási ajánlatokat és W-D.Sz. tanúvallomását. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a perbeli kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos jogszabályoknak megfelelően eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el, nem vette figyelembe, illetve nem megfelelően értékelte a tájékoztatási kötelezettség teljesítését alátámasztó okirati bizonyítékokat. Érvelése szerint a tájékoztatási kötelezettségének a kölcsönszerződés egyedi részében, az ÁSZF 7. és 7/A. pontjában, az A/26-30. szám alatt csatolt finanszírozási ajánlatokban, valamint a gépjármű finanszírozási tájékoztatóban tett eleget. Hivatkozott arra, hogy ezek az okiratok bizonyítják a tájékoztatási kötelezettség teljesítését. Kifejtette, hogy az ÁSZF 7. pontjából a felperes felismerhette az árfolyamváltozás lehetőségét, és azt is, hogy a törlesztőrészlet változás az árfolyamváltozás függvénye. Az volt az álláspontja, hogy az ÁSZF 7. pontjába foglalt képletből megismerhető volt az árfolyamváltozás kockázatának hatása, és hogy e kockázatnak

nincs felső határa. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás mértékére és valószínűségére, és nem kellett ismertetnie az árfolyam változását befolyásoló piaci mechanizmusokat sem. Okfejtése szerint a tájékoztatásnak nem kellett tartalmaznia a korlátlan vagy felső határ nélküli kifejezést, hanem a szerződés rendelkezéseiből kellett egyértelműen kitűnnie annak, hogy az árfolyamváltozás kockázata korlátozás nélkül a felperest terheli – az árfolyamkülönbözetet az adósnak kell viselnie, ha a kölcsönszerződés nem tartalmaz erre vonatkozó korlátot. Álláspontja szerint a kockázatviselés korlátlanságából következik, hogy a törlesztőrészletek korlátlanul emelkedhetnek, ez pedig fizetési nehézséget okozhat a felperesnek. Kiemelte, hogy a tájékoztatás megfelelőségének megítélése során figyelembe kell venni a hitelező által közzétett reklámot és egyéb tájékoztatást is. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia és értékelnie kellett volna a finanszírozási ajánlatok tartalmát is, amelyről a felperes a kölcsönkérelmében elismerte, hogy megismerte, és amely tartalmazott az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatást. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia és értékelnie kellett volna a kereskedésekben kihelyezett ügyféltájékoztatót is, amely tartalmazta, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. Érvelése szerint W-D.Sz. tanúvallomása ugyancsak azt igazolja, hogy a felperes megfelelő tájékoztatást kapott az árfolyamváltozás kockázatáról. Előadta, hogy a tájékoztatás érthető és világos volt, arra megfelelő idővel a szerződéskötést megelőzően került sor. Jogi álláspontjának alátámasztása céljából hivatkozott több bírósági ítéletre.

[6] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Kiemelte, hogy a Ptk. 207. § (2) bekezdése alapján a fogyasztói szerződés feltételét vita esetén a fogyasztó számára legkedvezőbbben kell értelmezni. Álláspontja szerint az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatással szemben elvárás, hogy az egy iratban, nem pedig különböző iratokban legyen megfogalmazva. Ebben a körben hivatkozott az EUB C-449/13. számú ítéletére. Hangsúlyozta, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatot az ügyfélnek alá kell írnia. Érvelése szerint a különböző iratokba foglalt elismerések nem tekinthetők a kockázatfeltáró nyilatkozat megismerésére vonatkozó elismerésnek. Kifejtette, hogy a törlesztőrészlet változás mechanizmusának ismertetése nem azonos a kockázatfeltárással, és rámutatott, hogy az EUB ítéletei is a kockázat gazdasági hatásainak ismertetésére helyezik a hangsúlyt az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatással kapcsolatban. Az volt az álláspontja, hogy amikor a kölcsönszerződés törlesztőrészleteinek összege elérte a forintkölcsönök törlesztőrészleteinek az összegét, akkor meg kellett volna szüntetni a deviza alapú elszámolást. Azt a hivatkozását, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem tartozik a DH1 és DH2 törvények hatálya alá, nem tartotta fenn.

[7] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú közbenső ítéletet [Pp. 228. § (4) bekezdés].

[8] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértésként azt jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság egyes bizonyítékokat nem értékelt, az egyéb bizonyítékokat pedig tévesen értékelt. A bizonyítékok hiányos vagy téves értékelése kiküszöbölhető a másodfokú eljárásban, ezért nem teszi szükségessé az elsőfokú

tárgyalás megismétlését, és ennek érdekében a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt egyéb olyan lényeges eljárási szabálysértést sem, amely az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna.

- [9] A perbeli kölcsönszerződés érvényességének vagy érvénytelenségének érdemi elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre álltak, és az alperesnek az elsőfokú eljárásban nem volt olyan bizonyítási indítványa, amelyet az elsőfokú bíróság nem teljesített. Erre figyelemmel az ítéltábla a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján, a bizonyítás kiegészítése céljából sem találta indokoltnak az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezését.
- [10] Az elsőfokú bíróság a közbenső ítélettel elbírált körben a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével és a döntés közbenső ítéletben kifejtett indokaival az ítéltábla is egyetértett.
- [11] Az alperes fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatban az ítéltábla a következőkre mutat rá:
- [12] Az alperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének az A/26-30. szám alatt csatolt tájékoztató finanszírozási ajánlatokban, az „Indítson velünk!” elnevezésű terméktájékoztatóban, a kölcsönszerződés egyedi részében, valamint az ÁSZF 7. és 7/A. pontjaiban tett eleget.
- [13] A Hpt. 203. § (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.
- [14] A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.
- [15] A Hpt. 203. § (6) bekezdése értelmében az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatásnak írásban kell megtörténnie, a kockázat feltárásának tudomásulvételét pedig az adósnak aláírásával kell igazolnia. Ebből az következik, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak a konkrét kölcsönszerződés adósához címzettnek kell lennie. Ezért az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a megfelelő tájékoztatáshoz nem elegendő a kockázatfeltárást tartalmazó iratok megismerhetővé tétele, hanem ahhoz a kockázatfeltáró nyilatkozat adós részére történő átadása és az adós aláírása is szükséges.
- [16] Az alperes a felperes tagadásával szemben a perben nem bizonyította, hogy az A/26-30. számon csatolt tájékoztató finanszírozási ajánlatokat és az A/17. számon csatolt „Indítson velünk!” elnevezésű terméktájékoztatót átadta volna a felperesnek, és ezeknek az iratoknak az átvételét a felperes az aláírásával igazolta volna. Az alperes valamennyi finanszírozási feltételének megismerésére vonatkozó – a 2007. június 6-án kelt megállapodásba foglalt – felperesi elismerés nem bizonyítja a kockázatfeltárás tudomásulvételét. A Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján ugyanis a felperes elismerése nem értelmezhető kiterjesztően a tájékoztató

finanszírozási ajánlatokba és az „Indítson velünk!” elnevezésű terméktájékoztatóba foglalt, az árfolyamváltozás kockázatával kapcsolatos tájékoztatás megismerése elismeréseként, mert a szerződéses jogviszonyokban feltételen a felek jogait és kötelezettségeit meghatározó rendelkezéseket kell érteni, a szerződéshez kapcsolódó tájékoztatás viszont nem minősül ilyennek. W-D.Sz. tanúvallomása nem támasztja alá azt, hogy a felperes megkapta volna a tájékoztató finanszírozási ajánlatokat és az „Indítson velünk!” elnevezésű terméktájékoztatót, mert a tanú csak azt tudta igazolni, hogy ezek a dokumentumok az alperes honlapján elérhetőek voltak, de azt nem, hogy tartalmát a felperes megismerte. K.R. tanú vallomását az elsőfokú bíróság helyesen értékelte akként, hogy az sem igazolja a tájékoztató finanszírozási ajánlatok és a terméktájékoztató felperesnek történő átadását. Mindezekre tekintettel a tájékoztató finanszírozási ajánlatokat és a terméktájékoztatót nem lehetett a tájékoztatói kötelezettség teljesítéseként értékelni, hanem azt kellett vizsgálni, hogy a kölcsönszerződés egyedi része, valamint az ÁSZF 7. és 7/A. pontjai tartalmazzak-e megfelelő tájékoztatást az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozóan, mert az nem volt vitás, hogy külön okiratba foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás nem történt.

- [17] A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja alapján az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatásnak minimálisan tartalmaznia kell figyelemfelhívást a kockázat fennállására, és ismertetnie kell a kockázatot, valamint annak hatását a törlesztőrészekre.
- [18] A perbeli kölcsönszerződés egyedi része nem tartalmaz semmilyen figyelemfelhívást, sem pedig a kockázat ismertetésével vagy a törlesztőrészekre gyakorolt hatásával kapcsolatos információt. A kölcsönszerződés egyedi része azt tartalmazza ugyan, hogy a törlesztőrészek a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának változása függvényében változnak, de nem tér ki arra, hogy ez a felperes számára kockázatot jelent, nem ismerteti, hogy ez a kockázat miben áll, sem azt, hogy ez a kockázat milyen módon hat ki a felperes kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeire, a törlesztőrészek összegére. Az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó figyelemfelhívást az ÁSZF 7. és 7/A. pontjai sem tartalmazzak, és ezek a pontok sem terjednek ki a kockázat ismertetésére és gazdasági következményeire. Az árfolyamváltozás kockázatának fennállása, e kockázat tartalma és törlesztőrészekre gyakorolt hatása csak a kölcsönszerződés egyes feltételeinek értelmezésével ismerhető fel, ez azonban nem minősül megfelelő tájékoztatásnak. Emiatt még az sem állapítható meg, hogy az alperes a Hpt. 203. § (6) bekezdésében és (7) bekezdés a) pontjában előírt minimális követelményeknek megfelelő tájékoztatást adott volna a felperesnek az árfolyamváltozás kockázatáról. Nem tartalmazza a kölcsönszerződés az EUB által meghatározott többletfeltételeket sem, mert abból nem ismerhető fel, hogy a kockázat kizárólag a felperest terheli, mégpedig korlátlanul, felső határ nélkül, és nem ismerhető fel az sem, hogy a forint súlyos leértékelődése esetén olyan mértékben növekedhetnek meg a felperes fizetési kötelezettségei, aminek következtében a szerződés teljesítése nehezen viselhetővé válhat a felperes számára.
- [19] Az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiányában nem tekinthető érthetőnek és világosnak a kölcsönszerződés árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben a felperesre hárító feltétele, ezért ez a szerződési feltétel a Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja alapján tisztességtelen, és a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis. Mivel a tisztességtelen feltétel a kölcsönszerződésben kikötött

szolgáltatást határozza meg, e feltétel nélkül a szerződés nem teljesíthető. Emiatt a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján az egész kölcsönszerződés megdől.

[20] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2021. február 11.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

dr. Lente Sándor s.k.
előadó bíró

dr. Csóka István s.k.
bíró